

ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΑΠΟ ΔΥΣΜΕΝΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προοίμιο	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.....	3
Αντικείμενο - Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί.....	3
Άρθρο 1 Αντικείμενο.....	3
Άρθρο 2 Ερμηνεία.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	6
Κατώτατα όρια ζημιών	6
Άρθρο 3 Κατώτατα όρια ζημιών	6
Άρθρο 4 Προϋπολογισμός, Δαπάνες και Ανώτατα ποσά ενισχύσεων.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ.....	9
Αρμόδια Όργανα – Αναγγελία Ζημιάς – Επιτροπές Αξιολόγησης -.....	9
Υποβολή Δήλωσης Ζημιάς– Καθορισμός Δικαιούχων	9
Άρθρο 5 Αρμόδια Όργανα	9
Άρθρο 6 Αναγγελία Ζημιάς.....	9
Άρθρο 7 Επιτροπές Αξιολόγησης – Τεκμηρίωσης	9
Άρθρο 8 Υποβολή Δήλωσης Ζημιάς.....	10
Άρθρο 9 Καθορισμός Δικαιούχων	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ.....	11
Εκτίμηση Ζημιάς – Ένσταση– Αλληπάλληλες Ζημιές –	11
Συσχετιζόμενες Ζημιές	11
Άρθρο 10 Εκτίμηση Ζημιάς.....	11
Άρθρο 11 Ένσταση	11
Άρθρο 12 Αλληπάλληλες Ζημιές- Συσχετιζόμενες Ζημιές	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ.....	12
Κατηγορίες ενισχύσεων - Υπολογισμός ενίσχυσης – Έλεγχος αποκατάστασης – Καταβολή ενισχύσεων	12
Άρθρο 13 Κατηγορίες ενισχύσεων	12
Άρθρο 14 Ένταση της ενίσχυσης - Υπολογισμός Ενίσχυσης.....	12
Άρθρο 15 Έλεγχος Αποκατάστασης.....	13
Άρθρο 16 Καταβολή Κρατικών Ενισχύσεων	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ	14
Υποχρεώσεις δικαιούχων – Έλεγχοι – Ετήσιες εκθέσεις	14
Άρθρο 17 Υποχρεώσεις.....	14

Άρθρο 18 Έλεγχοι.....	15
Άρθρο 19 Ετήσιες Εκθέσεις	15
Άρθρο 20 Διαφάνεια.....	15
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	16

Προίμιο

Με το παρόν πλαίσιο, καθορίζεται η Εθνική Πολιτική για τη διαχείριση των ζημιών στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής. Το πλαίσιο δύναται να καλύψει ζημιές στη γεωργική παραγωγή ή στα μέσα παραγωγής, περιλαμβανομένων των κτιρίων και των φυτειών από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνία. Η πολιτική αυτή στοχεύει παράλληλα όπως, οι ενισχύσεις των γεωργών για την επανόρθωση τέτοιων ζημιών καταβάλλονται το συντομότερο δυνατό, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος στρέβλωσης των συνθηκών ανταγωνισμού. Διέπεται από τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κρατικές Ενισχύσεις στον γεωργικό και δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές και θα ισχύει για όσες ζημιές θα επισυμβούν κατά την περίοδο ισχύος των υφιστάμενων Κατευθυντήριων Γραμμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2022/C 485/01) (στο εξής Κατευθυντήριες Γραμμές) και για διάστημα που δεν θα υπερβαίνει την επταετία. Ενίσχυση με βάση το εν λόγω Πλαίσιο θα μπορεί να χορηγηθεί μόνο μετά την έγκριση του από την Επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Αντικείμενο - Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί

Άρθρο 1 Αντικείμενο

Αντικείμενο του πλαισίου αυτού είναι οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και οι διαδικασίες, με τις οποίες εγκρίνεται η καταβολή κρατικών ενισχύσεων, προκειμένου να ενισχυθούν οι γεωργοί σε περιπτώσεις ζημιών στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή ή στα μέσα παραγωγής, συμπεριλαμβανομένου του πάγιου κεφαλαίου, που προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα σύμφωνα με το Μέρος II Κεφάλαιο 1, υποκεφάλαιο 1.2. σημείο 1.2.1.2. των Κατευθυντήριων Γραμμών. Οι ενισχύσεις περιορίζονται στη στήριξη επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργίας σε περιπτώσεις ζημιών στη γεωργική παραγωγή ή στα μέσα παραγωγής παρότι κατέβαλαν εύλογες προσπάθειες να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους πρόκλησης ζημιάς.

Οι κρατικές ενισχύσεις δεν πρέπει να ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να εκτίθενται ασκόπως σε κινδύνους. Τα πληγέντα αγροτεμάχια για να μπορούν να καλυφθούν από το εν λόγω Πλαίσιο πρέπει να πληρούν τις υποχρεώσεις των καλών γεωργικών πρακτικών και κατά συνέπεια ελαχιστοποιούνται οι σχετικοί κίνδυνοι. Επίσης αποκλείονται από την καταβολή ενισχύσεων οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις εφόσον οι ζημιές οφείλονται σε αμέλεια, υπαιτιότητα ή παράλειψη του αιτούντος ή τρίτου, για παράδειγμα όταν αναπτύσσουν τη δραστηριότητά τους εκτός εποχής, καθυστέρηση συγκομιδής ή όπου οι συνθήκες της περιοχής δεν είναι οι ενδεδειγμένες κτλ. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο γεωργικό τομέα θα πρέπει οι ίδιες να φέρουν τις συνέπειες απερίσκεπτων επιλογών ως προς τις μεθόδους παραγωγής ή τα προϊόντα. Για την διασφάλιση των πιο πάνω, η Αρμόδια Αρχή, καθορίζει επιπλέον διαδικασίες και περιορισμούς, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Εγχειρίδιο Εφαρμογής του εν λόγω Πλαισίου, τηρούμενων των προνοιών των Κατευθυντήριων Γραμμών.

Άρθρο 2 Ερμηνεία

Για την εφαρμογή του παρόντος πλαισίου ισχύουν οι παρακάτω εννοιολογικοί προσδιορισμοί:

1. Ο όρος «**δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνία**» **περιλαμβάνει:** δυσμενείς καιρικές συνθήκες, όπως παγετός, καταιγίδες και χαλάζι, πάγος, σφοδρές βροχοπτώσεις ή έντονη ξηρασία, που καταστρέφουν, στην περίπτωση της γεωργίας, άνω του 30% της μέσης παραγωγής στην ευρύτερη πληγείσα περιοχή, υπολογιζόμενης με βάση την προηγούμενη τριετή ή τετραετή περίοδο ή σε μέσο όρο τριετίας, υπολογιζόμενο με βάση την προηγούμενη πενταετία ή οκταετία, εξαιρούμενης της υψηλότερης και της χαμηλότερης τιμής.

Ως «**δυσμενή κλιματικά φαινόμενα**» θεωρούνται τα πιο κάτω καιρικά φαινόμενα:

- **Παγετός**, θεωρείται η πτώση της θερμοκρασίας του αέρα σε τιμή ίση ή μικρότερη των μηδέν (0°) βαθμών Κελσίου, είτε οφείλεται σε ακτινοβολία ή σε ρεύμα ψυχρού αέρα, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία του Τμήματος Μετεωρολογίας, με συνέπεια ζημιά στη φυτική παραγωγή.
- **Καταιγίδα**, ατμοσφαιρικό φαινόμενο που χαρακτηρίζεται από αστραπές, κεραυνούς, ισχυρούς ανέμους και ραγδαία βροχή ή χαλάζι
- **Χαλάζι**, είναι η πτώση ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων με μορφή σφαιριδίων (συνήθως) ή ακανόνιστου σχήματος τεμαχίων σκληρού διαφανούς πάγου.
- **Σφοδρές βροχοπτώσεις**, θεωρούνται οι βροχοπτώσεις, που χαρακτηρίζονται από μεγάλη ένταση (μεγάλα ύψη βροχής και ραγδαιότητα), από μεγάλη χρονική διάρκεια ή εμφάνιση συνεχών επεισοδίων βροχοπτώσεων εντός εποχής.
- **Θάλασσα**, όταν σταγονίδια θαλασσινού νερού μεταφερόμενα από τον άνεμο, προκαλούν εγκαύματα στις καλλιέργειες των παράκτιων περιοχών.
- **Υψηλές θερμοκρασίες**, είναι το φαινόμενο κατά το οποίο η θερμοκρασία του αέρα υπερβαίνει τις αντίστοιχες κανονικές για την εποχή τιμές, τόσο σε ένταση (διαφορά υπέρβασης), όσο και σε χρονική διάρκεια, με βάση επίσημα στοιχεία του Τμήματος Μετεωρολογίας.
- **Διακυμάνσεις θερμοκρασίας** είναι η εμφάνιση μεγάλων θερμοκρασιακών διαφορών ημέρας – νύκτας (μεγάλου ημερήσιου θερμομετρικού εύρους)
- **Χιονοπτώσεις**, είναι η πτώση χιονιού μεγάλης έντασης ή χρονικής διάρκειας, με αποτέλεσμα το αυξημένο βάρος συσσώρευσης ή τη μεγάλη χρονική διάρκεια διατήρησης της χιονοκάλυψης.
- **Έντονη ξηρασία (ανομβρία)**, θεωρείται η έλλειψη επαρκών βροχοπτώσεων (ύψη βροχής κάτω από τα κανονικά επίπεδα) για παρατεταμένη χρονική περίοδο.
- **Ανεμοθύελλα**, θεωρείται ο άνεμος ιδιαίτερα μεγάλης έντασης, τουλάχιστον 8 Beaufort, που προκαλεί τουλάχιστο σπάσιμο των κλαδιών των δένδρων.
- **Άκαιρες βροχοπτώσεις**, θεωρούνται τα επεισόδια βροχοπτώσεων εκτός εποχής, έντασης ή διάρκειας τέτοιας που να προκαλούν απώλειες στη γεωργική παραγωγή ή/ και ποιοτική υποβάθμιση σε αυτή.
- **Ισχυρός ξηρός άνεμος** σημαίνει το καιρικό φαινόμενο κατά το οποίο λόγω της ταχύτητας και της μικρής περιεκτικότητας σε υγρασία του πνέοντος ανέμου, προκαλείται αφυδάτωση των φύλλων ή και των καρπών, με συνέπεια απώλεια της φυτικής παραγωγής από καρπόπτωση ή ξήρανση βλαστών.
- **Θερμός ξηρός αέρας** σημαίνει το καιρικό φαινόμενο κατά το οποίο, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Τμήματος Μετεωρολογίας, η θερμοκρασία του αέρα υπερβαίνει τους 30 βαθμούς Κελσίου και η σχετική υγρασία παραμένει κάτω του 50%, με συνέπεια την ανθόρροια σε καλλιέργειες.
- **Υψηλή ατμοσφαιρική υγρασία** είναι το φαινόμενο κατά το οποίο η σχετική υγρασία της ατμόσφαιρας υπερβαίνει τις αντίστοιχες κανονικές για την εποχή τιμές, τόσο σε ένταση

(διαφορά υπέρβασης) όσο και σε χρονική διάρκεια, με βάση επίσημα στοιχεία του Τμήματος Μετεωρολογίας.

• **Σκόνη στην ατμόσφαιρα** είναι το φαινόμενο όπου ασυνήθιστα υψηλή συγκέντρωση σωματιδίων σκόνης αιωρούνται στην ατμόσφαιρα για μεγάλη χρονική διάρκεια, με βάση επίσημα στοιχεία του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας.

2. **«Γεωργική εκμετάλλευση»:** σημαίνει τη μονάδα που αποτελείται από γη, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή·

3. **«Πρωτογενής γεωργική παραγωγή»:** η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και κτηνοτροφικών προϊόντων τα οποία απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς περαιτέρω επέμβαση που μεταβάλλει τη φύση των εν λόγω προϊόντων.

4. **«Κάτοχος/διαχειριστής γεωργικής εκμετάλλευσης»:** θεωρείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι

α) ο ιδιοκτήτης γεωργικής εκμετάλλευσης

ή

β) ο μισθωτής της γεωργικής εκμετάλλευσης, εφόσον η μίσθωση έχει συναφθεί με έγγραφο δεόντως θεωρημένο, με χρονολογία προγενέστερη της επέλευσης του ζημιολογούμενου γεγονότος

ή

γ) ο κάτοχος γεωργικής εκμετάλλευσης με πληρεξούσιο.

Η κατοχή/διαχείριση της γεωργικής εκμετάλλευσης, όπου υπάρχει ανάγκη, θα αποδεικνύεται με την προσκόμιση των σχετικών νόμιμων δικαιολογητικών.

5. **«Μέση Παραγωγή γεωργικών προϊόντων»** υπολογίζεται με βάση την προηγούμενη τριετή ή τετραετή περίοδο ή σε μέσο όρο τριετίας, υπολογιζόμενο με βάση την προηγούμενη πενταετία ή οκταετία, εξαιρούμενης της υψηλότερης και της χαμηλότερης τιμής, όπως προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία του Κράτους (Άρθρο 3).

6. Ο όρος **«ζημιά»** αναφέρεται στη γεωργική παραγωγή ή στα μέσα παραγωγής, όταν πλήττονται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνία . Η ζημιά υπολογίζεται στο σύνολο των καλλιεργειών του τεμαχίου ή των ζώων μιας εκμετάλλευσης που ανήκουν στο ίδιο είδος ή σε ομάδα συναφών ειδών προκειμένου για τη φυτική ή ζωική παραγωγή, ή στο σύνολο των ομοειδών εγκαταστάσεων μιας εκμετάλλευσης, προκειμένου για το πάγιο κεφάλαιο.

7. **«Απώλεια εισοδήματος»:** με βάση τα σημεία (352), (353) των Κατευθυντήριων Γραμμών, η απώλεια εισοδήματος υπολογίζεται είτε σε επίπεδο ετήσιας γεωργικής παραγωγής είτε σε επίπεδο καλλιέργειας ή ζωικού κεφαλαίου με αφαίρεση:

α) του γινομένου της ποσότητας των γεωργικών προϊόντων που παρήχθη κατά το έτος επέλευσης του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, ή κατά τη διάρκεια καθενός από τα επόμενα έτη που επηρεάστηκαν από την ολοσχερή ή μερική καταστροφή των μέσων παραγωγής, επί τη μέση τιμή πώλησης κατά το εν λόγω έτος από

β) το γινόμενο της μέσης ετήσιας ποσότητας των γεωργικών προϊόντων που παρήχθησαν κατά την προηγούμενη του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία τριετή χρονική περίοδο ή ενός τριετούς μέσου όρου βασισμένου στην πενταετία

περίοδο που προηγήθηκε του δυσμενούς καιρικού φαινομένου που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, εξαιρουμένης της υψηλότερης και της χαμηλότερης τιμής, επί τη μέση τιμή πώλησης.

ΑΕ = ΕΠΑ – ΕΕΖ

ΕΠΑ = ΜΠΠΑ x ΜΤΠΠΑ

ΕΕΖ = ΠΕΖ x ΜΤΕΖ

ΑΕ = Απολεσθέν Εισόδημα

ΕΠΑ = Εισόδημα Περιόδου Αναφοράς

ΕΕΖ = Εισόδημα Έτους Ζημιάς

ΜΠΠΑ = Μέση Παραγωγή Περιόδου Αναφοράς

ΜΤΠΠΑ = Μέση Τιμή Πώλησης Περιόδου Αναφοράς

ΠΕΖ = Παραγωγή Έτους Ζημιάς

ΜΤΕΖ = Μέση Τιμή Έτους Ζημιάς

Ο υπολογισμός των υλικών ζημιών βασίζεται στο κόστος της αποκατάστασης ή την οικονομική αξία του πληγέντος στοιχείου ενεργητικού πριν από το δυσμενές κλιματικό φαινόμενο που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία. Δεν πρέπει να υπερβαίνει το κόστος αποκατάστασης ή τη μείωση της πραγματικής εμπορικής αξίας λόγω του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της αξίας του περιουσιακού στοιχείου αμέσως πριν και αμέσως μετά το εξομοιούμενο με θεομηνία δυσμενές κλιματικό φαινόμενο.

8. **«Ομοειδείς καλλιέργειες»:** Είναι οι καλλιέργειες που ανήκουν στο ίδιο βοτανικό είδος ή σε συναφή βοτανικά είδη, όπως παρατίθενται στον Πίνακα Ι του Παραρτήματος.

9. **«Αρμόδια Αρχή»:** Είναι το Τμήμα Γεωργίας, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Όπου ορίζεται στο παρόν Πλαίσιο, η Αρμόδια Αρχή δύναται να εκδίδει περεταίρω διευκρινιστικές ή εφαρμοστικές οδηγίες.

Για τεκμηρίωση των ζημιών, σύμφωνα με τους προαναφερόμενους ορισμούς, είναι απαραίτητη η συλλογή διάφορων δεδομένων, κατά περίπτωση, όπως για παράδειγμα οι ενδεδειγμένες μετεωρολογικές πληροφορίες σχετικά με το είδος του καιρικού φαινομένου, τη χρονική στιγμή και τον τόπο που συνέβη, τη σχετική σπουδαιότητά του και τις επιπτώσεις του στην παραγωγή, επιστημονική γνωμοδότηση / τεκμηρίωση, φωτογραφικό υλικό, κλπ. Η Αρμόδια Αρχή αξιοποιώντας όλα τα απαραίτητα στοιχεία θα πρέπει να αναγνωρίσει επίσημα ότι πρόκειται περί δυσμενούς κλιματικού φαινομένου που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Κατώτατα όρια ζημιών

Άρθρο 3 Κατώτατα όρια ζημιών

Δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνία

Όταν η ζημιά οφείλεται αποδεδειγμένα σε, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνία μπορεί να ενισχύεται μία γεωργική εκμετάλλευση, εφόσον το συγκεκριμένο αίτιο έπληξε μια ευρύτερη περιοχή, με αποτέλεσμα να ζημιωθεί η παραγωγή σε επίπεδο ζημιών πέραν του 30%, στο σύνολο των ομοειδών καλλιεργειών ή ζώων της περιοχής και τηρούνται τα προβλεπόμενα από το παρόν πλαίσιο.

Για να είναι επιλέξιμο ένα τεμάχιο, προκειμένου για ζημιές στη φυτική παραγωγή, το ποσοστό της ζημιάς κατά είδος πρέπει να υπερβαίνει το 30% της μέσης παραγωγής. Συνεπώς μόνο εκμεταλλεύσεις ή αγροτεμάχια που έχουν υποστεί ζημιά στα ποσοστά αυτά, μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες για ενίσχυση.

Κατά γενικό κανόνα, ο υπολογισμός των απωλειών γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένης εκμετάλλευσης (εκτίμηση κατά εκμετάλλευση). Εντούτοις, στην περίπτωση που τα δυσμενή κλιματικά φαινόμενα έπληξαν μια ευρύτερη περιοχή με τον ίδιο τρόπο, είναι δυνατόν οι καταβολές της ενίσχυσης να βασίζονται στις μέσες απώλειες, υπό τον όρο ότι αυτές είναι αντιπροσωπευτικές και δεν οδηγούν σε υπεραποζημίωση των δικαιούχων.

Για τον υπολογισμό της ζημιάς θα γίνεται αξιοποίηση των προνοιών των σημείων (355), (356) των Κατευθυντήριων Γραμμών. Συγκεκριμένα χρησιμοποιούνται τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, του Δικτύου Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης (ΔΙΓΕΛΠ) καθώς επίσης και του Υπουργείου Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

Όσον αφορά τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, πέραν από τα δημοσιοποιημένα στοιχεία που προωθούνται και στην EUROSTAT, δύναται να αξιοποιούνται στοιχεία τα οποία προκύπτουν από επίσημη, κατάλληλα τεκμηριωμένη επεξεργασία της βάσης δεδομένων της. Όσον αφορά τα στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος πηγές είναι:

α. το έγγραφο «Ενδεικτικές Τιμές Καλλιεργειών και Παραγωγικών Ζώων για την Αξιολόγηση των Σχεδίων Βελτίωσης» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 και όπως αυτό θα προσαρμοστεί για τις ανάγκες Μέτρων του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027,

β. ο «κατάλογος των επιλέξιμων δράσεων» που αποτελεί απαραίτητο έγγραφο για την εφαρμογή του Επενδυτικού Μέτρου (Καθεστώς 4.1) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 και όπως αυτός θα προσαρμοστεί για τις ανάγκες Μέτρων του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027,

και

γ. Βάση δεδομένων του ΥΓΑΑΠ η οποία προκύπτει από παρακολούθηση δείγματος παραγωγών κατάλληλα διεσπαρμένου στην επικράτεια και αντιπροσωπευτικού όσον αφορά την έκταση και τις καλλιέργειες και από τους οποίους λαμβάνονται σε ετήσια βάση στοιχεία. Νοείται ότι η βάση δεδομένων περιλαμβάνει ολοκληρωμένα στοιχεία για τις καλλιέργειες για τα προηγούμενα έτη.

Η Αρμόδια Αρχή δύναται να καθορίσει και ποσοστά ζημιάς υψηλότερα του 30% για συγκεκριμένες κατηγορίες ζημιών και καλλιεργειών.

1. Ανομβρία:

Στις περιπτώσεις ζημιάς από Ανομβρία σε σιτηρά και κτηνοτροφικά φυτά το κατώτατο όριο καθορίζεται στο 45% της μέσης παραγωγής μιας ευρύτερης περιοχής, η οποία αποτελείται από σύμπλεγμα κοινοτήτων και χαρακτηρίζεται από ομοιογένεια καλλιεργειών και μορφολογίας του εδάφους.

2. Ασθένειες:

Στις περιπτώσεις, που αποδεδειγμένα φυτικές ασθένειες προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, που δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν :

- γιατί δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισης
  - γιατί δεν το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες (π.χ. συνεχείς βροχοπτώσεις)
  - λόγω του σταδίου εκδήλωσης της ασθένειας (π.χ. στάδιο συλλογής της παραγωγής)
- με αποτέλεσμα την απώλεια παραγωγής.

Το κατώτατο όριο ζημιάς καθορίζεται στο 50% της μέσης παραγωγής των ομοειδών καλλιεργειών μιας ευρύτερης περιοχής, η οποία αποτελείται από σύμπλεγμα κοινοτήτων και χαρακτηρίζεται από ομοιογένεια καλλιεργειών και μορφολογίας του εδάφους.

3. Ακαρπία

Η ακαρπία καλύπτεται μόνο στις δενδρώδεις καλλιέργειες ως αποτέλεσμα επικράτησης δυσμενών κλιματικών φαινομένων, κατά το στάδιο της άνθησης. Στην περίπτωση ζημιών από ακαρπία, το κατώτερο όριο ζημιάς, μπορεί να καθοριστεί, από την Αρμόδια Αρχή, σε ποσοστό ψηλότερο του 30% της μέσης παραγωγής των ομοειδών καλλιεργειών μιας ευρύτερης περιοχής, η οποία αποτελείται από σύμπλεγμα κοινοτήτων και χαρακτηρίζεται από ομοιογένεια καλλιεργειών και μορφολογίας του εδάφους. Νοείται ότι, δεν καλύπτονται ζημιές σε περιπτώσεις παρενιαυτοφορίας αλλά και σε περιπτώσεις ζημιάς από ασθένειες παρελθόντος έτους που έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της μέσης παραγωγής.

Άρθρο 4 Προϋπολογισμός, Δαπάνες και Ανώτατα ποσά ενισχύσεων

1. Οι οικονομικές ενισχύσεις καταβάλλονται το συντομότερο δυνατό και εν πάση περιπτώσει όχι πέραν της τετραετίας από την επέλευση του ζημιολόγου γεγονότος, προκειμένου να μην προκύπτουν τα ίδια οικονομικά αποτελέσματα με τις ενισχύσεις λειτουργίας.

2. Το ανώτατο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο, δεν θα ξεπερνά τις €150.000 σε ένα έτος και τις €500.000 σε περίοδο πέντε ετών, εκτός των περιπτώσεων ομαδικών καλλιεργειών.

3. Η χρηματοδότηση του Πλαισίου θα γίνεται με βάση τον περί Διαχείρισης Κινδύνων στη γεωργική παραγωγή και συναφή θέματα Νόμο του 2019 – 2021 και το ποσό θα καθορίζεται στα πλαίσια της συζήτησης για κατάρτιση του Προϋπολογισμού του Ταμείου Προστασίας και Ασφάλισης της Γεωργικής Παραγωγής, ανάλογα με τις ανάγκες που θα προκύπτουν ανά έτος. Σημειώνεται ότι το σύνολο του ποσού, για υλοποίηση του παρόντος Πλαισίου, υπολογίζεται κατά μέγιστο σε €70.000.000 (περίπου €10.000.000 ανά έτος) για την τρέχουσα επταετία. Σε περίπτωση που το ποσό αποζημίωσης υπερβαίνει το διαθέσιμο ποσό θα γίνεται σύμμετρη μείωση για ικανοποίηση όλων των δικαιούχων. Νοείται ότι σύμφωνα με το άρθρο 7.1(στ) του «Νόμου που προβλέπει περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας» (Ν. 38(Ι)/2014), «δαπάνες διενεργούνται μόνο όταν υπάρχουν οι ανάλογες πιστώσεις και μόνο μέσα στα όρια των προβλεπόμενων κονδυλίων του οικείου προϋπολογισμού ή του ποσού που έχει εκχωρηθεί με τμηματική πίστωση».

4. Σύμφωνα με το άρθρο 6Α του «Νόμου που τροποποιεί τον περί της διαχείρισης των εσόδων και δαπανών και του λογιστικού της Δημοκρατίας» (Ν. 82(Ι)/2013), «Συμφηφισμός εσόδων και εξόδων της Δημοκρατίας» ο Γενικός Λογιστής δύναται κατά την κρίση του, κατά τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο να αποκόπτει οφειλόμενα ποσά προς οποιοδήποτε Υπουργείο, ή Τμήμα, ή Ανεξάρτητη Υπηρεσία, ή άλλο Ειδικό Ταμείο του κράτους. Οφειλόμενα ποσά σημαίνει τα ποσά που οφείλονται προς οποιοδήποτε Υπουργείο, ή Τμήμα, ή Ανεξάρτητη Υπηρεσία, ή άλλο Ειδικό Ταμείο του κράτους, τα οποία θεωρούνται τα τελικά ή βεβαιωμένα ποσά, αναφορικά με τα οποία έχουν εξαντληθεί όλες οι διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες για τον καθορισμό τους.»

5. Ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται ταυτόχρονα βάσει πολλών καθεστώτων ή να σωρεύονται με ειδικές ενισχύσεις, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της κρατικής ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τα ανώτατα όρια της ενίσχυσης όπως καθορίζονται στους σχετικούς Κανονισμούς της ΕΕ. Η πρόνοια αφορά ίδιες προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες. Επίσης απαγορεύεται η σώρευση με Μέτρα τύπου Αγροτικής Ανάπτυξης που αφορούν εργαλεία Διαχείρισης Κινδύνων καθώς και με ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας De Minimis εφόσον αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα η ένταση ή το ποσό της ενίσχυσης να υπερβεί το ποσό που καθορίζεται στους σχετικούς Κανονισμούς της ΕΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Αρμόδια Όργανα – Αναγγελία Ζημιάς – Επιτροπές Αξιολόγησης - Υποβολή Δήλωσης Ζημιάς– Καθορισμός Δικαιούχων

Άρθρο 5 Αρμόδια Όργανα

Αρμόδιοι σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα για τη διεξαγωγή της όλης διαδικασίας, που αφορά την καταβολή κρατικών ενισχύσεων για ζημιές στη Φυτική και Ζωική Παραγωγή, το Φυτικό, Ζωικό και Πάγιο Κεφάλαιο, είναι τα όργανα που εγκρίνονται από το Τμήμα Γεωργίας, τα οποία ασκούν τα καθήκοντά τους, σύμφωνα με όσα καθορίζονται από το Πλαίσιο αυτό, καθώς και τις σχετικές εγκυκλίους, οδηγίες και εντολές της Αρμόδιας Αρχής.

Άρθρο 6 Αναγγελία Ζημιάς

Οι επηρεαζόμενοι γεωργοί ή/και τα οργανωμένα σύνολα τους ή/και το εξουσιοδοτημένο όργανο, σε εύλογο χρονικό διάστημα, που θα καθορίζεται από την Αρμόδια Αρχή, από τότε που έγινε η ζημιά στη Φυτική και Ζωική Παραγωγή και στο Φυτικό, Ζωικό και Πάγιο Κεφάλαιο, από ζημιογόνο αίτιο με βάση τις πρόνοιες του παρόντος πλαισίου, είναι υποχρεωμένο να αναγγείλει στην Αρμόδια Αρχή, την ημερομηνία της ζημιάς, το ζημιογόνο αίτιο, τα ζημιωθέντα είδη, τις τοποθεσίες και την έκταση των ζημιών. Η Αναγγελία Ζημιάς είναι απαραίτητη προϋπόθεση ένταξης μιας ζημιάς σε σχέδιο κρατικών ενισχύσεων. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται και σε περίπτωση νεότερων ζημιών, που σημειώνονται στις ίδιες εκμεταλλεύσεις.

Νοείται ότι, κατά την υποβολή της Αναγγελίας, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία από αρμόδιες Υπηρεσίες ή Φορείς (όπως π.χ. Γεωτεχνικές Υπηρεσίες, Μετεωρολογικούς Σταθμούς, Δήμους, Κοινότητες, Γεωργικούς Συνεταιρισμούς, Αγροτικούς Συλλόγους), υποβάλλονται στην Αρμόδια Αρχή.

Άρθρο 7 Επιτροπές Αξιολόγησης – Τεκμηρίωσης

Ο προϊστάμενος του Επαρχιακού Γεωργικού Γραφείου, μετά τη λήψη της Αναγγελίας Ζημιάς από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνία και αφού αξιολογήσει ως βάσιμη την πληροφορία, συγκαλεί το συντομότερο δυνατό, την Επαρχιακή Επιτροπή για την διενέργεια επιτόπιου ελέγχου με σκοπό την αξιολόγηση του ζημιογόνου αιτίου.

Η Επαρχιακή Επιτροπή θα πρέπει να έχει αναγνωρίσει επίσημα ότι πρόκειται για δυσμενή κλιματικό φαινόμενο που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία και ότι υπάρχει άμεση αιτιώδης

συνάφεια μεταξύ του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία και της ζημιάς που υπέστη η εκμετάλλευση.

Άρθρο 8 Υποβολή Δήλωσης Ζημιάς

Σε όσο το δυνατό πιο σύντομο χρονικό διάστημα από τη μέρα που συνέβη η ζημιά και εφόσον διαπιστωθεί από τους αρμόδιους Λειτουργούς του Τμήματος Γεωργίας ότι εκ πρώτης όψεως καλύπτονται τα όρια που προβλέπονται από το παρόν Πλαίσιο, θα εκδίδεται σχετική Ανακοίνωση, την οποία αποστέλλει τόσο στον Αντιπρόσωπο του στην κοινότητα ή το Δήμο ή/και στα ΜΜΕ, με την οποία καλεί τους γεωργούς για την, χωρίς δέσμευση και υπό την αίρεση της εξασφάλισης της τελικής έγκρισης από την αρμόδια αρχή, υποβολή των Δηλώσεων Ζημιάς.

Ο παραγωγός, του οποίου η γεωργική εκμετάλλευση ζημιώθηκε από ζημιογόνο αίτιο σε ποσοστό μεγαλύτερο από τα κατώτατα όρια που προβλέπονται από το παρόν πλαίσιο, δικαιούται, από την ημέρα της ανάρτησης της Ανακοίνωσης από το Τμήμα Γεωργίας ή Αντιπρόσωπο του και εντός χρονικών ορίων που θα καθορίζονται στην Ανακοίνωση, να υποβάλει ο ίδιος ή με τρίτο πρόσωπο τη Δήλωση Ζημιάς η οποία και θα συνοδεύεται από όλα τα αναγκαία έγγραφα.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου προκλήθηκαν ζημιές από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνία σε μεγάλη κλίμακα (ανομβρία σε σιτηρά / κτηνοτροφικά φυτά), δίνεται η δυνατότητα μετά από έγκριση της Διεύθυνσης του Τμήματος Γεωργίας να μην υποβληθούν από τους πληγέντες Δηλώσεις Ζημιάς. Σε όλες τις περιπτώσεις θα τηρούνται οι πρόνοιες των σημείων 342, 347 και 349 των Κατευθυντήριων Γραμμών. Μετά τον καθορισμό της πληγείσας περιοχής θα διενεργούνται επιτόπιοι έλεγχοι για να καθοριστούν τα ποσοστά ζημιάς της κανονικής παραγωγής σε μικρότερες περιοχές με βάση το σημείο ο 356.

Άρθρο 9 Καθορισμός Δικαιούχων

Δικαιούχοι των ανωτέρω κρατικών οικονομικών ενισχύσεων δύνανται να κριθούν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που είναι κάτοχοι/διαχειριστές γεωργικής εκμετάλλευσης, που βρίσκεται στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία, τη στιγμή που συνέβη το ζημιογόνο αίτιο και δεν έχουν καμία υποχρέωση επιστροφής χρημάτων από άλλη ενίσχυση, η οποία κρίθηκε ως ασυμβίβαστη. Για τις ζημιές που καλύπτονται από το εν λόγω Πλαίσιο και οφείλονται σε δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που δύναται να εξομοιωθούν με θεομηνίες, οι δικαιούχοι θα πρέπει να δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή.

Νοείται ότι σε περίπτωση δικαιούχων που ενέχονται μόνο μερικώς στο γεωργικό τομέα, θα καλύπτεται μόνο το μέρος της εκμετάλλευσης που είναι αφιερωμένο στη γεωργία.

Αποκλεισμός Δικαιούχων

Από τις ενισχύσεις θα αποκλείονται:

1. Τεμάχια και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις:

- οι διαχειριστές των οποίων δεν έχουν εκπληρώσει εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις καταβολής όλων των απαραίτητων εισφορών τους σύμφωνα με τον Περί Διαχείρισης Κινδύνων στη Γεωργική Παραγωγή και συναφή θέματα Νόμο (N103(I)/, 2019),
- που δεν περιλαμβάνονται στον Περί Διαχείρισης Κινδύνων στη Γεωργική Παραγωγή και συναφή θέματα Νόμο (N 103(I)/ 2019.

2. Τα πρόσωπα που έχουν ενταχθεί στο παρελθόν σε πρόγραμμα του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και δήλωσαν ψευδή στοιχεία ή αθέτησαν, με υπαιτιότητά τους, τους όρους και τις προϋποθέσεις που ανέλαβαν να τηρήσουν.

3. α) Τα φυσικά πρόσωπα που δεν είναι νόμιμοι κάτοικοι της Κυπριακής Δημοκρατίας.

β) Τα νομικά πρόσωπα, των οποίων τα μέλη που κατέχουν την πλειοψηφία των μετοχών δεν είναι νόμιμοι κάτοικοι της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι δικαιούχοι των ενισχύσεων υποχρεώνονται να αποδέχονται κάθε έλεγχο από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες ή από τις κοινοτικές αρχές. Οι δικαιούχοι κατά τον έλεγχο θα πρέπει να υποβάλλουν κάθε δικαιολογητικό που κατά την κρίση των αρμοδίων υπηρεσιών συμβάλλει στην εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για την τήρηση των υποχρεώσεών τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Εκτίμηση Ζημιάς – Ένσταση– Αλληπάλληλες Ζημιές – Συσχετιζόμενες Ζημιές

Άρθρο 10 Εκτίμηση Ζημιάς

Η εκτίμηση της ζημιάς διενεργείται από αρμόδιους, εξουσιοδοτημένους προς τούτο, Γεωπόνους του Τμήματος Γεωργίας. Όπου είναι απαραίτητο, το έργο των Γεωπόνων δύναται να συνεπικουρείται από επιστήμονες άλλων ειδικοτήτων. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο θα υπάρχει δυνατότητα επιβεβαίωσης και ελέγχου των εκτιμήσεων από εξωτερικούς γεωπόνους εκτιμητές.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπου παρατηρείται ομοιογένεια των ζημιών, με σκοπό την επιτάχυνση και απλούστευση των διαδικασιών εκτίμησης, μπορεί να διενεργείται κατά περιοχή εκτίμηση για τον καθορισμό του ποσοστού ζημιάς, κατά είδος/ποικιλία και γεωγραφική ζώνη.

Άρθρο 11 Ένσταση

Ο παραγωγός έχει το δικαίωμα να υποβάλει ένσταση, εντός καθορισμένου χρονικού περιθωρίου. Η ένσταση θα εξετάζεται από Επιτροπή Ενστάσεων που θα διορίζεται από τον Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας ή εκπρόσωπο του.

Η Αρμόδια Αρχή δύναται να ορίσει τέλη εξέτασης των ενστάσεων σύμφωνα με τον «Περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας» Νόμου (Ν. 38(I)/2014).

Άρθρο 12 Αλληπάλληλες Ζημιές- Συσχετιζόμενες Ζημιές

1. Σε περίπτωση που στην ίδια εκμετάλλευση, εντός της ίδιας καλλιεργητικής περιόδου, συμβούν αλληπάλληλες ζημιές στην παραγωγή από το ίδιο αίτιο, τότε, αν δεν έχει διενεργηθεί εκτίμηση της προηγούμενης ή των προηγούμενων ζημιών ή έχει διενεργηθεί εκτίμηση αλλά το πόρισμα δεν έχει ολοκληρωθεί, η εκτίμηση αναφέρεται και περιλαμβάνει όλες τις προηγούμενες ζημιές, ώστε το πόρισμα που διαμορφώνεται να εκφράζει ενιαία τη συνολική ζημιά. Σε περίπτωση αλληπάλληλης ζημιάς από διαφορετικό αίτιο αυτή θα εξετάζεται ανεξάρτητα και με βάση τις πρόνοιες του υφιστάμενου πλαισίου για τα ποσοστά ζημιάς που ισχύουν κατά περίπτωση.

2. Σε περίπτωση που στην ίδια εκμετάλλευση συμβούν αλληπάλληλες ζημιές σε φυτικό κεφάλαιο:

α) αν δεν έχει πραγματοποιηθεί αποκατάσταση των ζημιών, τότε στη νέα εκτίμηση αναφέρεται και συμπεριλαμβάνεται και η προηγούμενη ζημιά, ώστε το πόρισμα που διαμορφώνεται να εκφράζει ενιαία τη συνολική ζημιά.

β) αν έχει πραγματοποιηθεί αποκατάσταση των ζημιών, τότε εκτιμάται η νέα ζημιά, λαμβάνοντας υπόψη και την οποιαδήποτε ενίσχυση που τυχόν έχει ήδη καταβληθεί.

3. Νοείται ότι, τα πιο πάνω δεν θα οδηγούν σε καταστρατήγηση των κατώτατων ποσοστών ζημιάς που προνοεί το Μέτρο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κατηγορίες ενισχύσεων - Υπολογισμός ενίσχυσης – Έλεγχος αποκατάστασης – Καταβολή ενισχύσεων

Άρθρο 13 Κατηγορίες ενισχύσεων

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την αντιστάθμιση των ζημιών που προκλήθηκαν ως άμεσο επακόλουθο του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, όπως καταγράφηκαν και εκτιμήθηκαν από την αρμόδια αρχή.

Οι κρατικές ενισχύσεις διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, ήτοι:

I) Ενισχύσεις για:

- Ανασύσταση φυτικού κεφαλαίου
- Αντικατάσταση ζωικού κεφαλαίου
- Αποκατάσταση ζημιών πάγιου κεφαλαίου.

Ο υπολογισμός των υλικών ζημιών βασίζεται στο κόστος της αποκατάστασης ή την οικονομική αξία του πληγέντος στοιχείου ενεργητικού πριν από το δυσμενές κλιματικό φαινόμενο που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία. Δεν πρέπει να υπερβαίνει το κόστος αποκατάστασης ή τη μείωση της πραγματικής εμπορικής αξίας λόγω του δυσμενούς κλιματικού φαινομένου που μπορεί να εξομοιωθεί με θεομηνία, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της αξίας του περιουσιακού στοιχείου αμέσως πριν και αμέσως μετά το εξομοιούμενο με θεομηνία δυσμενές κλιματικό φαινόμενο.

Οι ενισχύσεις καταβάλλονται εφάπαξ και εφόσον έχει διαπιστωθεί και βεβαιωθεί η αποκατάσταση, σύμφωνα με τα άρθρα του παρόντος πλαισίου.

II) Ενισχύσεις για :

- απώλεια εισοδήματος λόγω ανασύστασης του φυτικού κεφαλαίου.
- απώλεια εισοδήματος λόγω της ολοσχερούς ή μερικής καταστροφής της παραγωγής (φυτική, κτηνοτροφική)
καταστροφή αποθηκευμένων γεωργικών προϊόντων – ζωοτροφών (μόνο εφόσον έχει καταστραφεί ο αποθηκευτικός χώρος από καλυπτόμενο από το πλαίσιο αίτιο).

Άρθρο 14 Ένταση της ενίσχυσης - Υπολογισμός Ενίσχυσης

Για τις απώλειες οι οποίες οφείλονται σε δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορεί να εξομοιωθούν με θεομηνία, χορηγείται ενίσχυση σε δικαιούχους γεωργούς για αντιστάθμιση των υλικών ζημιών και για την απώλεια εισοδήματος. Οι εν λόγω ενισχύσεις δύναται να ανέρχονται κατά μέγιστο στο 80% του ποσού της εκτιμηθείσας ζημιάς ή στο 90% σε περιοχές με φυσικά ή άλλα ειδικά ανά περιοχή μειονεκτήματα οι οποίες έχουν εγκριθεί στα πλαίσια του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027, με βάση τους σχετικούς Κανονισμούς.

Οι ενισχύσεις και κάθε άλλη πληρωμή που χορηγούνται ως αντιστάθμιση για τη ζημιά, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών βάσει τυχόν ασφαλιστικών συμβάσεων, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Ο υπολογισμός της κρατικής ενίσχυσης γίνεται σε επίπεδο ατομικού δικαιούχου, μετά την οριστικοποίηση του πορίσματος πραγματογνωμοσύνης, σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα του πλαισίου αυτού.

Στα ποσά αυτά μπορούν να προστεθούν άλλες δαπάνες που πραγματοποίησε ο δικαιούχος λόγω του Δυσμενούς κλιματικού φαινομένου αλλά θα αφαιρούνται από αυτό οι δαπάνες που δεν προκλήθηκαν από αυτά, τις οποίες θα πραγματοποιούσε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος. Σε κάθε περίπτωση από το ποσό της ενίσχυσης αφαιρούνται τα συνήθη έξοδα τα οποία απέφυγε ο γεωργός να πραγματοποιήσει (πχ μη συγκομιδή προϊόντων) λόγω της ζημιάς.

Για να αποφεύγεται η υπεραποζημίωση, οι τυχόν πληρωμές που οφείλονται, π.χ. βάσει ασφαλιστηρίων συμβολαίων, θα αφαιρούνται από το ποσό της ενίσχυσης. Σε κάθε περίπτωση η ενίσχυση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που έχει υπολογιστεί ως ανώτατο όριο ενίσχυσης με την οριστικοποίηση του πορίσματος.

Για όλες τις καλλιέργειες θα καθορίζονται από την Αρμόδια Αρχή τυχόν αφαιρετέα ποσοστά καθώς και οι συντελεστές αποζημίωσης ανά περίπτωση, οι οποίοι δεν θα ξεπερνούν τα μέγιστα ποσοστά του 80% και 90% πιο πάνω. Στις περιπτώσεις ανομβρίας από τον υπολογισμό της ζημιάς θα αφαιρείται το 20% και το υπόλοιπο θα πολλαπλασιάζεται επί τον συντελεστή αποζημίωσης. Στις περιπτώσεις ασθενειών από τον υπολογισμό της ζημιάς θα αφαιρείται το 25% και το υπόλοιπο θα πολλαπλασιάζεται επί τον συντελεστή αποζημίωσης.

Το ποσό των ενισχύσεων που θα χορηγηθεί με βάση την δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου θα πρέπει να μειωθεί τουλάχιστον κατά 50 % εάν οι ενισχύσεις χορηγούνται σε δικαιούχους οι οποίοι δεν έχουν συνάψει ασφαλιστική σύμβαση, ή δεν έχουν καταβάλει χρηματοδοτικές συνεισφορές σε ταμεία αλληλοβοήθειας διαπιστευμένα στο κράτος μέλος, ώστε να καλύπτουν τουλάχιστον το 50 % της μέσης ετήσιας παραγωγής τους ή του συνδεδεμένου με την παραγωγή εισοδήματός τους και τους στατιστικά συχνότερους κλιματικούς κινδύνους στο οικείο κράτος μέλος ή στην οικεία περιφέρεια για τους οποίους παρέχεται η ασφαλιστική κάλυψη. Παρέκκλιση από την προϋπόθεση αυτή είναι δυνατή μόνο εάν ένα κράτος μέλος μπορεί να αποδείξει ότι, παρά τις εύλογες προσπάθειες που καταβλήθηκαν, δεν υπήρχε, κατά τον χρόνο επέλευσης της ζημιάς, οικονομικά προσιτή ασφάλιση που να καλύπτει τους στατιστικά συχνότερους κλιματικούς κινδύνους στο συγκεκριμένο κράτος μέλος ή περιφέρεια.

Καταβολή της Ενίσχυσης

Η καταβολή των ενισχύσεων θα διεκπεραιώνεται το αργότερο σε τέσσερα (4) χρόνια από την επέλευση του συμβάντος. Τα στοιχεία των ενισχύσεων θα διαβιβάζονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τις πρόνοιες των σημείων (650) και (651).

Άρθρο 15 Έλεγχος Αποκατάστασης

Όσοι με βάση τα προηγούμενα έχουν κριθεί δικαιούχοι κρατικής ενίσχυσης για ανασύσταση φυτικού κεφαλαίου, αντικατάσταση ζωικού κεφαλαίου και αποκατάσταση ζημιών παγίου κεφαλαίου και προκειμένου να τους καταβληθούν οι αντίστοιχες οικονομικές ενισχύσεις

οφείλουν να προβούν στις δράσεις αποκατάστασης με βάση τα πληγέντα περιουσιακά στοιχεία που έχουν εγκριθεί μετά την καταγραφή της ζημιάς.

Διαπίστωση αποκατάστασης

Μετά την υποβολή των προαναφερόμενων, κατά περίπτωση, δικαιολογητικών, αρμόδιος/οι Λειτουργός/οι του Τμήματος Γεωργίας προβαίνει/ουν στη διαπίστωση αποκατάστασης των ζημιών. Σε περίπτωση που κρίνεται σκόπιμο, το έργο της διαπίστωσης αποκατάστασης των ζημιών μπορεί να υποβοηθείται και από άλλο επιστήμονα συναφής με το αντικείμενο ειδικότητας.

Άρθρο 16 Καταβολή Κρατικών Ενισχύσεων

Καταβολή Κρατικών ενισχύσεων

Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αξιολόγησης και υπολογισμού των ενισχύσεων που αφορούν την απώλεια εισοδήματος, ελέγχων επαναδραστηριοποίησης, η Αρμόδια Αρχή ετοιμάζει ονομαστικούς καταλόγους με σκοπό την καταβολή των ενισχύσεων στους δικαιούχους. Η Αρμόδια Αρχή οφείλει να προβαίνει στους απαραίτητους ελέγχους και εγκρίσεις, με βάση τις νόμιμες διαδικασίες, πριν την καταβολή της ενίσχυσης.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ιδιαίτερα μεγάλων ζημιών ή όταν συντρέχουν άλλοι ειδικοί λόγοι, μπορεί να χορηγηθεί στους δικαιούχους προκαταβολή έναντι δικαιούμενων κρατικών ενισχύσεων, για να μπορέσουν να συνεχίσουν την παραγωγική τους δραστηριότητα, εφόσον διαπιστωμένα είναι δικαιούχοι και βρίσκεται σε εξέλιξη η αποκατάσταση των ζημιών τους. Στις περιπτώσεις που καταβλήθηκαν προκαταβολές και στη συνέχεια ο παραγωγός είτε κρίθηκε μη δικαιούχος ή δεν ολοκλήρωσε την αποκατάσταση της ζημιάς του, αυτές πρέπει να επιστρέφονται και όπου απαιτείται συμπεριλαμβανομένου και του τόκου που καθορίζεται από το κράτος.

Οι ενισχύσεις καταβάλλονται από το Τμήμα Γεωργίας σε πίστωση τραπεζικών λογαριασμών που δηλώνουν οι δικαιούχοι.

Οι ενισχύσεις υπόκεινται σε κρατήσεις, όπως αυτές καθορίζονται αρμοδίως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Υποχρεώσεις δικαιούχων – Έλεγχοι – Ετήσιες εκθέσεις

Άρθρο 17 Υποχρεώσεις

1. Οι δικαιούχοι των κρατικών ενισχύσεων υποχρεούνται να αποδέχονται κάθε έλεγχο από τις αρμόδιες εθνικές ή κοινοτικές αρχές και να δηλώσουν ότι έλαβαν γνώση των πιο πάνω όρων και προϋποθέσεων, καθώς και των κυρώσεων από τη μη τήρησή τους.

2. Η καταβολή οποιασδήποτε ενίσχυσης στο πλαίσιο του παρόντος Σχεδίου σε επιχείρηση η οποία έχει επωφεληθεί από προγενέστερη παράνομη ενίσχυση, η οποία χαρακτηρίστηκε ως μη συμβιβάσιμη μέσω απόφασης της Επιτροπής, θα ανασταλεί έως ότου η επιχείρηση αποπληρώσει ή καταβάλει σε δεσμευμένο λογαριασμό το συνολικό ποσό της παράνομης και μη συμβιβάσιμης ενίσχυσης, καθώς και τους αντίστοιχους τόκους ανάκτησης.

Θα τηρούνται οι πρόνοιες του σημείου (23) για τις προβληματικές επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου οι προβληματικές επιχειρήσεις εξαιρούνται καταρχήν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος

πλαίσιου για ζημιές που οφείλονται σε δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνία σημείο (1.2.1.2) των Κατευθυντήριων Γραμμών.

Άρθρο 18 Έλεγχοι

Ο Διευθυντής του Τμήματος Γεωργίας ή εκπρόσωπος του καθιερώνει μηχανισμούς ελέγχου των πληρωμών, καθώς και ελέγχου ως προς την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων που καθορίζουν οι σχετικές αποφάσεις.

Άρθρο 19 Ετήσιες Εκθέσεις

Θα υποβάλλεται ετήσια έκθεση σύμφωνα με τις πρόνοιες των σημείων (650) και (651).

Άρθρο 20 Διαφάνεια

Το Τμήμα Γεωργίας, ως η Αρμόδια Αρχή, θα αναρτήσει στην επίσημη ιστοσελίδα του το εγκεκριμένο Σχέδιο. Επιπρόσθετα θα γίνεται συμμόρφωση με τις πρόνοιες της ενότητας 3.2.4 των Κατευθυντήριων Γραμμών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΒΟΤΑΝΙΚΟ ΕΙΔΟΣ Ή ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΙΔΩΝ					
1	Σιτάρι σκληρό	37	Ντομάτες	73	Ακτινίδια
2	Σιτάρι μαλακό	38	Μελιτζάνες	74	Χρυσομηλιές
3	Κριθάρι	39	Αγγουράκια	75	Καΐσιές
4	Σιφωνάρι	40	Πεπόνια	76	Κερασιές
5	Σίκαλη	41	Καρπούζια	77	Δαμασκηνιές
6	Τριτικάλε	42	Κολοκυθάκια	78	Ροδακινιές
7	Ξηρικά Κτηνοτροφικά Φυτά	43	Μπάμιες	79	Νεκταρινιές
8	Μπιζέλια κτηνοτροφικά	44	Φασολάκι	80	Αμυδαλιές
9	Βίκος για σπόρο	45	Πιπεριές	81	Πορτοκαλιές
10	Ρόβι	46	Αγκινάρες	82	Λεμονιές
11	Φαβέττα	47	Πατάτες	83	Μανταρινοειδή
12	Λόλιο	48	Κρεμμύδια	84	Γκρέϊπφρουτ
13	Κτηνοτροφικά μείγματα	49	Σκόρδα	85	Μαντόρα
14	Σιτηρά ή/και ξηρικά κτηνοτροφικά φυτά που προορίζονται για σανό.	50	Καρότα	86	Κουάβα
15	Ψυχανθή για χλωρή λίπανση	51	Παντζάρια	87	Αβοκάντο
16	Καλλιέργειες που προορίζονται για ενσίρωση.	52	Μπρόκολα	88	Φοινικιές
17	Περσίμι	53	Κουνουπίδια	89	Σιεριμόγια
18	Μηδική	54	Κραμπιά	90	Ελιές ελαιοποίησης
19	Αραβόσιτος	55	Λάχανα Βρυξελλών	91	Ελιές επιτραπέζιες
20	Αραβόσιτος κτηνοτροφικός	56	Λοιπά κραμβοειδή	92	Χαρουπιές
21	Σόργο	57	Λάχανα	93	Ροδιές
22	Κουκιά (φρέσκα/ξηρά)	58	Κολιάνδρος	94	Συκιές
23	Λουβάνα	59	Σέλινο	95	Λωτοί
24	Ρεβίθι	60	Μαϊντανός	96	Μεσπιλιές
25	Φακή	61	Σπανάκι	97	Φράουλες
26	Φασόλια (φρέσκα/ξηρά)	62	Μαρούλι	98	Μπανάνες
27	Λουβιά (φρέσκα/ξηρά)	63	Ρόκα	99	Παπουτσόσυκα
28	Καπνός	64	Λοιπά Φυλλώδη	100	Επιτραπέζια Σταφύλια
29	Φιστίκια	65	Καρυδιές	101	Οινοποιήσιμα Σταφύλια
30	Σησάμι	66	Καρυδιές Πεκάν	102	Κομμένα άνθη
31	Αρωματικά Φυτά	67	Φουντουκιές	103	Γλαστρικά είδη
32	Δυόσμος	68	Πιστακιές	104	Χλοοτάπητες
33	Ρίγανη	69	Μηλιές	105	Βιομηχανική κάνναβη
34	Θυμάρι	70	Αχλαδιές		
35	Δεντρολίβανο	71	Αχλαδόμηλα		
36	Λοιπά Αρωματικά	72	Κυδωνιές		

Ο πίνακας δεν είναι εξαντλητικός.